

Повечето висши учебни заведения у нас минаха на ново ниво – освен че преподават онлайн, преминават и към кандидатстудентски приеми онлайн. Пръв беше Техническият университет (ТУ), който проведе и продължава да провежда онлайн приемните изпити по математика, английски и рисуване и композиция. „Правим го по скайп чрез собствени платформи, вече около 2000 души се включиха в тази система на прием“, коментираха от ТУ.

Проверка на „Икономист“ показва, че като цяло висшите училища без СУ „Св. Климент Охридски“ имат готовност да проведат такива изпити. Сред тях са УНСС, Медицинският университет в Плевен, Техническият университет във Варна, ЮЗУ, Варненският свободен университет, Химикотехнологичният и металургичен университет (ХТМУ). В ХТМУ първо тествали платформата чрез състезание онлайн и участниците получили приблизително същия успех, който обикновено се получава в реална среда, т.е. доказва се, че при онлайн версията няма измами. Вузът е провел и първите онлайн защити на дипломни работи.

СУ „Св. Кл. Охридски“ засега няма да провежда онлайн прием и ще изчака извънредното положение да приключи. Затова пък учебните занятия вървят изключително добре онлайн, без специалността медицина, където е невъзможно да има такова обучение, казват от Алма матер.

Как се изпитва онлайн по Skype

Изключително подробни са указанията на ТУ за изпит онлайн. Освен че кандидатите трябва да са подали за-

Университетите преминават към онлайн прием

Някои вузове вече приемат по Skype, в Алма матер кандидатстудентските изпити остават присъствени

от **Иглика Горанова**

явление и да са си платили таксите, те трябва да имат непрекъснат интернет достъп до компютър с работещи видеокamera и микрофон. Изпитващите осигуряват видеонаблюдение по време на провеждане на предварителния кандидатстудентски изпит. Не се разрешава достъпът до други ресурси, вкл. електронни (скенери, принтери), както и присъствието на други лица в помещението при кандидат-студента по време на изпита.

В деня преди изпита кандидат-студентите получават покана за присъединяване към групата на своя

видеоквестор и получават потребителско име и парола на имейл адреса, с който са се регистрирали за предварителния изпит. Този линк трябва да отворят в браузър в деня на изпита между 8:30 и 9:00 ч. Необходимо е кандидат-студентите да имат валидни профили в Skype. Кандидат-студентите насочват камерата на компютъра си така, че да се вижда изпитната работа и във всеки момент видеоквесторът да има наблюдение върху кандидат-студента и неговата работа. Кандидат-студентите нямат право да напускат своето работно място, определено

преди стартирането на изпита (чрез видеонаблюдението), освен в регламентирани почивки. При регистриране на снимка от изпита в някой от мобилните оператори или социални мрежи изпитът се анулира. Обявяването на резултатите става до три дни след изпита, като всеки кандидат-студент може да ги види в профила си.

Нов български университет пък разчита на цялостно разработена електронна система Moodle – НБУ, обясни Владимир Димитров, зам.-ректор на НБУ. Системата обхваща всички процеси и бързата връзка и съвместимост между електронната система за кандидат-студенти и Мудъл НБУ е позволила да се генерират варианти на теста по общообразователна подготовка, на който вече кандидат-студентите се явяват онлайн. Освен това за кандидат-студентите се правят онлайн индивидуални консултации за кандидатстване и онлайн специализирани консултации за избор на програма.

Подобни са и указанията в другите висши учебни заведения, където също се готвят да провеждат кандидат-студентските си изпити и имат съответните изисквания за специалностите на официалните си страници.

Перфектни в дистанционното обучение

Като цяло висшите училища у нас нямат никакъв проблем с дистанционното обучение. „Над 90% се справят перфектно“, заяви председателят на Националното представителство на студентските съвети Даниел Парушев. Според него студентите дори предпочитали тази форма на обучение и тя създавала проблеми единствено на медицинските вузове или тези по изкуствата, защото практическата част от обучението в тях изисква физическо присъствие. В голяма част от университетите се водят разговори за онлайн изпити. Сред тях са СУ, УНСС, ТУ. Проблемът при този тип изпитване е, че преподавателят невинаги може

ИЗЧАКВАНЕ

Софийският университет засега запазва традиционната форма на кандидат-студентски изпити - присъствената

да знае дали от другата страна на компютъра стои наистина студентът, когото изпитва.

СУ използва основно платформата Moodle. Според бившия зам.-ректор на СУ проф. Милена Стефанова трудности с платформата няма, макар на моменти тя да се претоварва. Университетът отдавна работи електронно и не е имало никакъв проблем да се пренастрои процесът онлайн. Контролът върху работата на студентите е реален, защото във виртуалните стаи освен че се правят презентации, се поставят задачи и се правят тестове. Резултатите от тестовете не се отклоняват от тези, които се извършват присъствено. „Живият контакт обаче липсва“, коментира проф. Стефанова. Някои от преподавателите използват и други платформи за видеовръзка, когато системата се претовари.

В УНСС предпочитат системата Microsoft Teams за лекции и упражнения онлайн. Системата работи добре и контролът върху работата на студентите е в реално време. „Процесът върви нормално“, коментира Николай

Цонев, ръководител на катедра „Икономика на туризма“.

Със системата Moodle работят и в НБУ. „Няма голяма разлика с периода преди пандемията, защото електронното обучение беше част от системата на обучение при нас и отзивите на студентите са добри“, казва зам.-ректорът Димитров. По думите му с виртуалните класни стаи, интернет форумите към курсовете и решаването на тестове онлайн процесът на обучение не е оцетен по никакъв начин. По-сложно е с практическите програми като тези по изкуствата, за които вузът предлага модерно оборудвани ателиета и лаборатории, но засега и тези дейности се извършват добре и в домашна среда. В онлайн пространството на НБУ тече и рубриката „Домашен университет“, от която се виждат изобретателните начини за обучение във всички области.

В ЮЗУ „Неофит Рилски“ комуникацията между студентите и преподавателите се осъществява в електронните платформи Blackboard, Moodle, в социалните мрежи със създадените затворени групи на Facebook, Viber, Skype, Messenger, авторски видеа в YouTube, уебсайтове на научни, спортни и художествени форуми и др. Вузът използва и новите практики Big Blue Button, Nextcloud. Разбира се, в употреба влизат и по-стари комуникационни канали като имейл и телефон.

Оказа се, че обучението от дистанция има своите предимства: резултатите се съхраняват на електронен носител и винаги може да се докаже дадено постижение или грешка, изтъкват от ЮЗУ. Присъствието на всеки е регистрирано, няма нужда да се извършват проверки, да се отбелязват отсъствия и т.н. Всеки може да влезе в платформата, когато пожелае и откъдето пожелае – от личния си компютър или телефон, от кабинета си или от къщи. Изключение се прави само по време на регламентираната работа по групи онлайн. Целият учебен процес е предварително регламентиран и разписан, всеки студент може да ползва едновременно всички електронни ресурси (презентации, задания, препоръчителна литература), да се връща към предишни източници.

В дигиталното общество Пловдивският университет «Паисий Хилендарски» внесе елемент на творчество с интерактивната рубрика VIVAT ACADEMIA. Тя дава възможност на студентите и преподавателите, служителите и приятелите на пловдивската Алма матер да споделят свои градивни истории по време на криза – добри практики, полезни новини, повдигащи духа факти, послания, мисли, творчество.

„Форсмажорът ни отне много, но и стана повод за преосмисляне на начина и темпото ни на живот, на ценностите и нагласите ни. Спомнихме си, че трудностите ни обединяват и каляват, че лекарската и учителската професия са не просто работа, а призвание. Отново започнахме да ценим здравето си и това на другите. Залипсва ни природата, затъгувахме за разходките в парка. Времето се превърна в мерило за стоицизъм, себеподаване, търпение, жертвоготовност”, споделят създателите на рубриката. Те смятат, че електронният им вестник ще допринесе за живота и вдъхновението на академичната общност и след кризата. [И](#)

Проф. д-р Димитър Димитров, ректор на УНСС:

Онлайн изпити може да има и след кризата

- Проф. Димитров, кои са подводните камъни при кандидатстудентските изпити онлайн?

- Има два проблема – единият е въпросът за идентификацията на кандидат-студентите и той е свързан със сигурността на провеждането на изпита, а вторият – с надеждността на системата за изпитване. Смятаме, че нашата иновативна система, която използва лицево разпознаване, изкуствен интелект и дублиране на връзката по няколко канала със специално създадени сървъри, както и комуникация в реално време с държавни структури за лични документи, ще позволи безпроблемно провеждане на онлайн кандидатстудентски изпити и записване на кандидат-студентите в УНСС. Този начин на изпитване е крайнонеобходим в момента, тъй като няма яснота кога ще се проведат матурите в средното образование. Но запазваме и всички останали форми на изпитване, за да сме максимално гъвкави в бързо променящата се обстановка.

- Каква е оценката на ръководството на УНСС за онлайн обучението?

- Нашият университет премина само за няколко дни към изцяло онлайн обучение непосредствено след обявяването на извънредното положение. УНСС е водещ университет в електронизацията, инвестирани сме много през последните години точно в такива способности и инфраструктура – електронни студентски книжки, електронни главни книги, електронно подписване на изпитните протоколи, създаване на електронна платформа за обучение. Именно този потенциал, съчетан с професионализма и ентузиазма на академичната колегия и особено на студентите, ни даде възможност безпроблемно, само за 48 часа да преминем към обучение на нашите близо 20 000 студенти в електронната платформа Teams. Всъщност оценката за онлайн обучението я дадох студентите. В наскоро проведено социологическо проучване с над 1000 студенти по скалата от 1 до 7 оценката е 5,89. Всички са много ентузиазирани, виждат и нови възможности в приложението на онлайн обучението, които ще се използват и в бъдеще.

- Има ли опция студентите да продължат да бъдат изпитвани онлайн, ако извънредното положение продължи?

- Да. Много от преподавателите адаптираха своите изпитни изисквания към онлайн електронното обучение, набляга се повече на курсови работи, казуси, презентации, базирани на видеоконферентна връзка и споделени документи. Разбира се, остават в сила и традиционните начини за изпитване чрез тестове, които също са в рамките на възможностите на електронната система. Но за да няма объркване, с моя заповед онлайн обучението бе определено до края на семестъра, така че всички да могат да се адаптират към новите условия.

